

ȘEZĂTOAREA

Fundatori: T. Daniilescu, M. Lupescu, N. Vasiliu.

Director: Artur Gorovei.

Vol. V. Fălticeni, Ianuarie 1899. No. 2.

LEGENDE POPULARE DIN BUGOVINA.

IX.

Zidirea mănăstirei Sucevița¹⁾.

La partea Sucevița, care izvorește de sub dealul Poiana-
Cămin din Obeina cea mare, și anume pe un petec de șes
de dealurile: Pleșul, Cel-râu și al Crucii, mai jos de Șipot,
și de cataraetul Suceviței, se află încă din străvechime
un loc-pustnicii iubitori de Dumnezeu și singuritate, cari
stăteau aici departe de valurile lumii.

În mijlocul pădurilor seculare și neumblate de oa-
mii, au făcut acești pustnici niște colibioare pentru locuință,
pe care se putea adăposti de fiarele selbatice, cari locuiau
pe lângă și dinșii aceste locuri singuratice și ascunse. Cu
timpul și clădiră ei din niște copaci, ce-i tăiară și ciopriră,
au zidit și o bisericuță, ca să aibă unde se adună zi și
noapte să se rugă lui Dumnezeu, căruia îi închinaseră

toată viața. Când se numărul pustnicilor, ridică pe acest loc epis-
copul și călugărilor Gheorghe Movilă, care deveni mai târziu
Episcop al Moldovei, cu învoirea domnului țării Moldovei,
Petru Șchiopul, o mănăstire mare de lemn.

¹⁾ Această tradiție mi l-a comunicat Prea Cuviosia Sa Arhimandritul
Gheorghe Vasile Ronney de Herzeny în 3 August 1898 când am
fost în Sucevița.

Pe acest timp zice că se ivi prin aceste locuri o tinăra vastă românească cu'n jug de bivoli. Koudnca, zice, că se pricepu înaintea soborului mănăstirei, că va căra cu carul și cu bivoli ei piatra și materialul trebuincios pentru o mănăstire zidită. Pentru acest serviciu uriaș zice că nu ceru ea altă plată decât desdăunare, ei numai favorul ca după moarte să fie înmormântată în locul ctitorilor din biserică cea nouă.

Primind ea asigurarea soborului că dorința ei ferbinte va fi împlinită, a cărat 30 de ani zi și noapte material pentru biserică ce avea să se zidească, și care apoi se și zidi până de marele vornic al țării Moldovei, Ieremie Movilă, care mai târziu deveni și Domn al Moldovei.

30 de ani nu și-a cruțat biata femeie nici sănătate, nici avere, ei a cărat tot marea fără întrerupere sau odihnă afară de ceea din zilele Duminicilor și sărbătorilor, pe vremea năsip, var, cărămizi, copaci ș. a. ce trebuiau pentru o asemenea clădire mărească. În urmă însă se îndură bunul Dumnezeu de dinsa și-i curmă suferințele, motînd-o din această lipsă plină de chin și necazuri la locul de răpaus, unde nu mai avea nici întristare, nici durere, nici suspinare,

Motivul, care a îndemnat pe biata femeie să-și impună de voie un astfel de canon, nu l-a putut afla nimeni cu siguranță.

Unii pretindeau că ea își ispășește păcate din tinerețe.

Alții ziceau, că ea ar fi fost ne-cred ne-casă bărbatului ei al cărui suflet și viață le-ar avea pe conștiință. Alții voiau să știe, că ar fi dus după moartea bărbatului ei o viață foarte desfrînată, pentru care acum ar face pocăință.

Alții susțineau, că ea s-ar fi făcut vinovată de moartea părinților sau copiilor ei. În scurt sate de ipoteze se luptă una mai de necrezut decât alta, însă nimeni nu voia să creadă că ea s-a supus acelei munci îndehingate și grele, numai pentru a-și câștiga mîntuirea sufletului prin o astfel de contribuție la zidirea unui locaș dumnezeesc.

Aflîndu-se material cu îndestulare adunat, zidi Ieremie Movilă mănăstirea Suceviței.

Sfîrșindu-se acuma biserică și fiind-că nevasta ce căra

sinodul merise. întrebă marele vornic de metropolitul și de chipul țării, dacă dau ei învoirea ca răposata să se îngroape în biserică, după cum făgăduise soborul mănăstiresc. Sinodul episcopilor însă decise, spre mirarea tuturor, că răposatei nu i-se cuvine înmormântarea ctitorească în biserică, dar pentru ca amintirea ei se rămână neștearsă și strâns legată cu zidirea mănăstirei, hotărî sinodul ca chipul ei să se adoplească în piatră și să se așeze pe un turn de ale cărui cărți înconjură biserică.

Și așa se și făcu. Chipul capului nevestei romîne, al căreia nume bună tradiția nu l-a păstrat, s-a săpat în peatră și s-a pus într'un corn al turnului de cătră apus de la zidul ce înfruntă mănăstirea. Acolo stă chipul acelei romînce cu capul acoperit o' o învălitoare de sute de ani, iar fapta ei se va povesti din călugăr în călugăr, cari îi vor arăta chipul ei în zidurile acestor locuri dumnezești. Amintirea ei va fi aceeași ca și cea a nefericitei Doamne Elisaveta, soția împăratului Ieremie Movilă, al cărei păr galbin se păstrează în mănăstirea, și ea va umplea pre toți cunoscătorii istoriei ei cu admirare despre puterea cea mare a credinței, a propunerii și a voinței neclătite.

București, 26 Octombrie a. 1898.

DIMITRIE DAN.

Domnul de Roauă.

În vremea veche, de mult-de mult, de cînd minte nu se scrie, se vorbea pe tîrziu pe la noi un Domn de-î zicea lumea *Domnul de Roauă*. Și de ce machea îi zicea lui lumea *Domn de Roauă*? Pentru că opul țărășenia cum este.

În vremea *Domn de Roauă* — nu-ș ce fire de om o fi fost — căci în vremea aceea zădăria se zădăria într'o casă de piatră, aproape de zidurile, cu ușile și ferestrele încuiate și perdelele lasate, ca

nu cum-va să-l vădă sfînta Soare, că, zice-se, o rază de soare
numai să-l fi văzut, haită! pe loc i-ar fi și topit, cum se
pește roana cînd dă Soarele cu ochii de ea. Și Domnu de Roauă
s'a căznit el mare, să scape ne topit de Soare, dar de gînd
ce era rînduit să petreacă, tot a petrecut.

Și să mă ascultați cum.

„Domnu de Roauă” zice că era un Domn aspru, aspru
tot. El muncea lumea ca la robie: îl puneă de zidea la
făcea la podvezi și la drumuri lungi așternute toate cu peșce
în toată țara. Și cînd s'a apucat să facă un drum lung
Dunăre la munte, adecă pe Olt în sus pînă spre Rîmnic
ajuns cuțitul la os blefilor oameni, n'aū mai putut răbda
și-aū pus în gînd să-l pîarză după lumea cu lumina
să vedeți Dumnea-voastră cum.

El avea o ibovnică tocmai în Rîmnic, că d'aia vrea
facă șoseaua și ibovnică i-a pus capu. Că, vedeți Dumnea-voastră
ibovnicile la mulă suflare a pus capu, că omu se lasă
credința ei, și credința fomeni nu plătește o ceapă degerată.
ibovnică asta „Domnu de Roauă” venea în toate nopțile
cînta cocoșii pleca de la ea, ca să aibă vreme să sosească la
lui de la Dunăre pînă nu apuca să răsăe Soarele. Azi
mîine așa, pînă cînd veni vremea de nu mai fu tot așa.
rîmniceii vorbiră cu ibovnică „Domnului de Roauă”
deteră bănet mult, ca într'o noapte să pitule cocoșii
albie în pivniță și nici să nu-l scoată la vreme. Ea nu
„Domnu de Roauă”, culcîndu-se și ne auzind cocoșii
dormi băsteau pînă se apropie ziua bine. Cînd se
și văzu ziua gata, îl bătă Dumnezeu! Vizitiu puseră
caii la căleașca Domnului și o porniră mai mult în
ca doar va putea ajunge la Dunăre pînă nu răsăe Soarele.
vorbă să fie! Soarele își văzu de cale mai iute ca „Domnu
de Roauă” și-l ajunse înainte de a ajunge la Dunăre, și
se la *Potopin*.¹⁾ „Domnu de Roauă” văzînd Soarele răsă
întră subt un pod crezînd să scape acolo; dar de gînd
Soarele îl ochie prin crăpăturile podului și acolo îl

1) Potopin, comună rurală în apropiere de Caracal.

pe că n'ar fi fost de cînd lumea „Domnu de Roană.”

Ţănuţel a rămas şi numele locului de *Potopiu*, fiind-că
 acolo s'a potopit „Domna de Roană” şi tot Ţănuţel a rămas
 în vorba: „*A fi ca Domnu de Roană*” şi „*Îar*” că ești *Domnu*
de Roană” ce se zice oamenilor prea delicați, slabi și fricoși. ¹⁾

TEODOR BALĂȘEL.

Urătură

II

Alte
 blănda floare și frumoasă
 la viori sara pe masă:
 pe de-o parte busuioc
 pe de-o parte siminoc
 și așloc pară de foc
 înșel vii dea noroc;
 la viori flăcâi
 strigăți o dată mări:
 hăi! hăi!

Alte sara să stringea
 înșel o scriea

la sf. Vasile o trimetea.
 Sf. Vasile s'o sculat
 din pat înspăimîntat
 pe ochi negri s'o spalat
 la icoane s'o nchinat
 pe fereastră s'o uitat
 s'o strigat la haidăi
 și la flăcâi
 să seoată pe murgu din fedeu
 cu friul de matasă
 cu tafturu de iarbă grasă,
 cu poteoave de argint
 ce bat bine la pămînt,

1) Istoricii pretind, că „Domnul de Roană” din legendele po-
 rezilor reprezintă pe Aurelian Impărat, care a stricat și cea ce făcu-
 să răzbi, perind și el și faptele lui cum pere roana dimineții în răsă-
 rina soarelui.

Amelton apare în vorba poporului, cu deosebire a celui oltean, sub
 zicală de „LÉR” ce se găsește în multe cîntece de colinde. Osebit
 înșelata eu am prins din graiul zilnic al poporului și această zicală:
 „*Am trecut Leru*” adică nu mai are nici o valoare, nu mai e
 nici de mînie, nu mai însemnează nimic, care zicală, socotesc că tre-
 cută să se fi zis pentru prima dată în poezia lui „Ler Impărat”
 pe carei fapte au trecut, au perit ca roaua dimineții.

cu potcoave de aramă
ca să'î ție la corhană.

Minați măi:

hăi! hăi!

Cînd o pus picioru'n scară
munții s'o cutremurat
văile s'o tulburat
satele o stat și s'o mirat
în ce parte e'o sburat?
Dar sf. Vasile o plecat
ca s'aleagă loc de arat:
și s'o dus la mărul durat
la cîmpul rotat
și acolo o găsit loc de arat.

Minați măi!

hăi! hăi!

Și s'o dus cu plugu s'o arat
și o arat cît o arat
brazdă neagră o răsturnat
și prin brazd' o samanat
grîu de vară
cu năgară
să dea D-nu să răsară
pînă'n sară,
grîu mărunț
cu ărnăut;
o dat D-nul s'o făcut
cu spicu pînă'n pămînt;
două spice-o apucat
vrăbiei li-o aratat;
vrăbia o zis că nu-î bun
de mîncat
cum îi bun de secerat,
și întorcîndu-se acasă

o zis nevestei frumoase:

— Măi muere, măi femece
grîul nostru are să peie.

— Bărbățele nu te teme
eu m'oi duce 'n tîrgurele
și'ol cumpara săcerele
cu mănunchi de floricele
și cu zîmți de viorele,—

Minați măi!

hăi! hăi!

Fetele și flăcăii or săcera,
Copii cu munele or lega,
moșnegii și babele la arde
or cara.

După ce-o gătit grîu de
secerat

l'o trierat și l-c vînturat
și o încarcat nouă care cu
povoară

și li-o trimes la moară.

Iar hoța de moară
cînd văzu atîtea cară
încareate cu povoară,
puse coada pe spinare
și apucă la lunca mare.

Lunca mare

frunză n'are,

lunca mică

frurza'î pică.

Iar murarul meșter mare
hătu'i mama cui îl are,
s'o îneins e'un dup de lînă
și o luat ciocanu'n mină
și o dat cioc
și o făcut boc

și-l trânti meara la loc,
și l'o dat un ciocan în săle
le-a pus pe măsele,
și l'o dat și unu'n splină
le-a pus pe făina.

Mtinați măi!

Hai! hai!

Și turnat în coș
pe măruntel de cel roș.
Și-l cădea în teică,
la teică pe peatră,
și peatră'n covată
pe-a făină curată.
De jupâneasa gazda
și dus în cameră
și vătat o sită deasă
și deasă, de matasă

și-o bătut în silă și'n covată
și o focut un colac îndată
mîndru și frumos
ca fața lui Hristos,
și l'o pus în cuiul cel de jos
să ne fie nouă plugarașilor
de folos.

Și l'o rupt în două
și ni-o dat și nouă,
și l'o rupt în trei
și o dat și la copil,
și l'o rupt în patru
și o dat și celui de pe vatră,
să nu șază cu gura cascade
și cu picioarele cărligate

Aho!

(Culeasă din județul Sucevei).

M. LUPESCU.

Glosar

DIN MUNTII SUCEVEI

vezi: Horia X, 399
Suceva

Știind din nou un bogat număr de cuvinte, reîncepem
„O samă de cuvinte”, ce-apucasem a! sfârși. (Vezi
p. 22, 41, 123, 148, 185, 224; vol. III, p. 154,

pe lexiconul de cuvinte populare ce publicăm, se poate
vedea și țăranul are cuvinte exprimate a o sumedenie
de cuvinte, și că lexicografia sa, nu se reduce numai la 2-3
cuvinte, cum s-a crezut.

În concluzie se poate vedea că țăranul nu numai că are

cuvînt propriu pentru exprimarea mai a fie cărei noțiuni, în marginile reprezentărilor ce are, dar chiar mai multe cuvinte pentru a exprima aceeași noțiune, sau cel puțin a explica prin perifrază acolo unde evoluția înțegării sunetelor nu i-a putut formula încă cuvînt.

Un lucru, însă, ar trebui să atragă băgarea de seamă a oamenilor competenți: chipul cu totul particular cum țărăniul nostru pronunță unele sunete. Țăranul, mai ales cel de la munte, fiind foarte puțin în atingere cu pătura ceva mai cultă de la orașe, care vorbește—de bine de rău—o limbă mult mai aproape de așa zisa *formă literară*, pe care noi încă n-o avem bine stabilită, a rămas în urmă pe drumul dezvoltării sale lingvistice.

Revista noastră nedisponind de mijloace, nu-și poate procura aparate speciale pentru a putea studia și fotografia diferitele poziții ce le ia aparatul vocal în pronunțarea fiecărui sunet. Totuși voi căuta a formula, pe cît posibilitatea-mă ajută, chipul cum sî pronunță vocalele.

A se aude clar la începutul și în corpul cuvintelor: iar în cuvintele terminate cu *a* intonat, *a* de la urmă nu s-aude nicî odata curat, ci un fel de sunet intermediar între *î*, *â*, *ă* și *î* din care *â* și *ă* preponderează, apoi vine *î*, după intenzitatea sunetului, și pe urmă *a*. Formula acestui *a* ar fi $i\hat{a}e_a$, unde $a = \frac{5}{5} = \frac{3}{5} \hat{a} + \frac{2}{5} e + \frac{1}{5} \hat{i}a$ (în care $\frac{3}{5}$ sînt pentru *î*).

Așa s-aude în cuv. *basmă* (băsmi $\hat{a}e_a$), *curea* (curi $\hat{a}e_a$) etc.

Acest sunet s-aude și în corpul unor cuvinte ca: *fiță*, *măță*, (adresă), *săță*, (mirare) etc. unde $\hat{a} = i\hat{a}e_a$, sau ca mai sus: $\frac{3}{5}$ din \hat{a} + $\frac{2}{5}$ din *e* + $\frac{1}{5}$ din *ia*.

î curat, s-aude cam în rări cuvinte, de pildă în: *șă* (mirare), *îta-î* (sudalmă), *șă* (interjecție) etc.

În colo s-aude mai tot deanna precedat de un *î* f. moale ca în cuv. *maciă*, *bangiă* etc.; iar la urma cuvintelor s-aude totdeauna *î*: *cași*, *mași*, *fași*, *fleștu*, *băndri*, *măndri* etc.

În lista ce urmează literile îngroșate arată silaba pe care cade accentul cuvîntului.

— a oploși, a adăposti; *lyhivî cî aŭ unî s-acîia byhattî gjituși*—bine că aŭ unde se aciua bieteale vitute.— Present: aciulesc, part. aciuit.

— a acoperi; part. *acoprit*

— anl. *Iuga citu-î de răsărișâl, și dîar amu-î abghe di dîor ar.*

— case mari, grajduri, șchelele din jurul unei case în lucrare, și în genere ori ce lucrare măreață de construcție.

— haituri, răciturî. Acest nume se dă tuturor substanțelor gelatinoase.

— a adăoga, part. *adăugit* și rar de tot s-aude *adaos*; *adăugat* nu s-aude de loc. Presentul are două forme: *adăugesc* și *adăug*.

— niște pești

— acum mi-î; *amî mîi și timpu mîleit*; *amî mîi o vini și mîi drăguș la căuș.*

— annar; 1) instrumentul de scaparat; 2) o bucată de lemn pusă ca întăritură *capriorilor* casei.

— o bucată de lemn dăltuită la mijloc, a căreia unul din capete intră în borta *sulului* de la stativ; iar în dăltuitură se ureă s-ŭ să coboară *lopățica*. Cu lopațica și cu annărușul se întinde pinza pe sul.

[a] — a amiroși:

Unî gînoac-om ein c-om ein,
Amînoas-a tranduer,
Unî gînoac-om var c-o varî
Amînoas-a primavari. etc.

— 1) plur. cuv. *andri* (undrea), 2) regiunea de-o parte și de alta a cozii *vitelor* lângă anns. Cînd o vacă se scarpă bine de fătat, se fac niște gropi mari de-oparte și de altă parte a cozii și atunci se zice că *vaca-î ruptî la andri*. *Andri* înseamnă *andri* și *andrișul*.

— Dracul cel de la *vremea di-apoi*.

— albeață, boala de ochi.

— albă; imperat. *az, avă* (*avî* nici-odată un s-aude).

— om foarte lacom la facerea unei trebî.

Se zice mai ales despre oamenii talentați în vorbă
 „nu ești aștia ahotnic, ci te-ți zămști-te“.

Avazlan — Vălinaș, nume propriu.

avaz — om avan, om strașnic, inimos, rinzos de neapănare
 are păreche și căruța nu-i trec mulți pe dinaintea
 nici nu-i suflă'n boșș fie-cine.

armușari — 1) buruiană, 2) o boală a vitelor levina.

arici — 1) cunoscutul animal insectivor, 2) unghie
 la cununa unghiei vitelor.

ăăă! — vaieă, ăăă.

ăracandimîni și aracundimîni — Săracul de mine! (se zice
 că un singur cuvînt.)

ăăă-t, hăă-t, iăă-t — sudălmă. Mai este o formă
 pereoașă, formată de la cuvîntul ce exprimă
 împreunarea sexuală. În sîgile și'n sudălmă
 minului, grafomania și arată f. des colți și
 ori ce sudălmă începe cu un verb sau
 vr-un verb ce exprimă vr-o manifestare ori
 funcțiune a organelor genitale.

În sudălmile *brutale*, se cam lasă verbul
 „biseriserucea. Dinnădzău și parastasele mării“
 iar în sudălmile *senzualistice* să arată dorințele
 urechile. —: *ăăă-mă-t, ăăă-te-am, ăăă-aș, ăăă-tă*
hăă-tă-aș etc etc. (formă scurtă).

Multe femei sudue (înjură) bărbătește; cele
 multe însă, încep cu verbul ce exprimă esecul
 pîntecelui.

Multe cîntece încep cu sudălmă:

ăăă-tă-am legi moco!
ăăă-tă-am primă la zavol...

În unele s-a lăsat a se înțelege verbul...:

Lăglă ta di oșe balan.
ti-ăăă. Ionul și-m cîșă-șon an...

[Va urma]

— —
 Români în cîntecule populare bulgărești

Secul Copilul și Steaua de Aur

Calul la potcovește, lăncul Voivod,
 calul potcovește într'o duminică dimineață,
 cu potcove de argint [de caragroși]
 și cue de sîrmă prețioasă,
 patru picioare, patru miș.
 I-a văzut și i-a zis încet:
 — A eghidi, unchiul meu lăncula,
 ce-ți trebuie ție atîta pompă,
 calul potcovești, duminică dimineața
 potcove de argint
 cu cue de sîrmă prețioasă;
 patru picioare, patru miș.
 — Eghidi, Secul, drag copil,
 că o să mă duc în satul meu ¹⁾
 de-acea potcovească calul argintiu.
 — A eghidi, dragul meu unchiu,
 tare mult te rog,
 să mă ești și pe mine în satul tău
 satul tău țara Arbanesca
 ca să văd și cî ce oameni is pe-acolo.
 I-a răspuns unchiul său lăncul:
 — Eghidi, Secule, dragul meu nepot,
 că mă duc la Velipetoc,
 acolo joacă trei hore una'utr'alta:
 întâia horă, sînt buni voinici,
 și doua sînt tinere neveste

¹⁾ de călătorește în villaștul meu.

a treia, fete frumoase;
 înaintea lor joacă Steaua de Aur,
 lângă dînsa Floarea Arbanesea.
 Steaua ține'n mîină o cană de aur,
 plină-rasă cu apă rece;
 cine vine, tot apă rece-î dă.
 Iar se roagă Secul Copilul:
 —Să mă eî unchiul meu Iancule!
 —Să te eî, Secul Copilul,
 dar al să-mî faci o mare rușino.
 —A eghîdi, unchiul meu Iancule,
 de ți-oî face vre-o rușine mare,
 cînd m-oî întoarce acasă
 să cad de pe picioare
 să mă lovesc în inimă.
 L-a crezut unchiul săî Iancul
 l-a luat la Velipetoc.
 Acolo aî găsit trei hore, una'ntr alta:
 Intăia sînt bunî voinicî,
 a doua tinere neveste,
 a treia frumoase fete.
 Înainte mî-este Steaua-de Aur,
 lângă ea Floarea Arbanesea.
 Steaua ține o cană de aur
 plină cu apă rece.
 Atuncî s'a uluit Secul Copilul,
 îi ceru apă rece,
 ceru Stelei-de-Aur.
 Îi ceru și ea i-a dat.
 Omorî-l-ar Dumnezeuî pe Secul Copilul,
 Nu i-a luat apă rece
 eî a apucat-o de mîna dreaptă
 a urcat-o pe cal lângă sine,
 și-a'npins calul să fugă.
 Atuncî căzu de pe picioare
 și s'a lovit în inimă.

Atunci strigă Secul Copilul:

—A eghidî, frumoasă zînă,
chiamă pe Irina Samovila,
ea mi-e soră credincioasă,
să-mi însănătoșeze inima.

—A eghidî, naiv deliū
și de-oîū striga, pe mine nu mă cunoaște.

Sîrgur a strigat Secul Copilul:

—Aide, aide, Irino Samovilo,
aide, aide, sora mea!
am căzut de pe picioare
și m'am lovit în inimă,
adu-mi leacuri.

Nici n'a isprăvit bine vorba,
și'ndată a venit Irina Samovila,
i-a adus leacuri
și l-a'nzdrăvenit inima.

Îndată s'a sculat voinicul,
s'a suit pe calu-l fugaciū,
a luat și pe tîuăra nevastă
și s'a dus pîn'a casă.

Cînd a ajuns la poartă,
n'a mai strigat pe mă-sa;
trecu de-a dreptul
și în curte lasă pe nevastă.

Atunci a strigat mă-sei:

—Vino, vino, draga mea maică,
vino să vezi lucru mare și cîndat,
mi-am adus o nevastă frumoasă
pe tine să te-asculte, pe mine să mă
îndrăgească.

Într'un cîntec ce se cîntă miresei cînd se aduce la
mărită, face pe mireasă a cere apă de la Zmeul Gorianin;
Zmeul spune să se ducă sub deal unde sînt două fîntîni cu
apă vie, pazite de trei sute de ianiceri. De o va întreba
de ce seamă se trage, ea să spue:

Tată mi-e Mareu Crăișorul,
 Unchiu mi-e Iancu Voivod,
 Frate mi-e Secu Copilul,
 Stăpîn mi-e Zmeu Gorianin.

Mireasa — spune cîntecul — s'a dus acolo și a făcut așa
 iar canicerii i-aū dat apă

Intr'un altul e vorba că voinicii să se adune, ca să vadă
 de mai trăesc. Acești voinicii sînt:

Mareu Crăișorul,
 Iancu Voivod,
 Secu Copilul.

G. MĂRCULESCU.

Cîntece

382.—Măi voinice, vara trece
 din două una-ți alege:
 Ia la muncă,
 Ia la ducă.
 — Ba, de cît oiū mai munci,
 mai bine m-oiū haiduci,
 m-oiū plăti de datorie,
 și eu cîți mi-o rămîne
 cu mîndrile n crîșmă-oiū bē
 cu voinicî de sama mē.
 Urită mi-I vorba ră;
 puicuță, puicuța mē
 cînd oiū fi'n crîșmă s'oiū bē
 nu-mî veni cu vorbă ră,
 și vină cu vorbă bună
 să-mî tihnească băutura.
 Astă-zi bēu, și mîne iară,

stau dușmanî și se miară
 că ce beu și chefuesc
 și din pungă tot plătesc.
 — Măi voinice, nu mai bē
 că-i potiră icî colē.
 — Fie, fie, pup-o'n cruce,
 cum a veni, cum s-a duce,
 că nu-s muere cu cîrpa'n cap
 și-s voinic cu comana,
 știu poterei ce să-I fac:
 pune-oiū mîna pe durda,
 pe durda, pe nebuna,
 turna-oiū gloanțe cu mîna
 și prafu cu chivăra,
 și mî-oiū face hudîța
 cari n'o mai văzut nimă așa
 Ș'apoi iefă'n poiană

Ce zăre o zare de foc,
 ce la foc cine era?
 Căi haiducii codrului,
 căi talharilor.
 Căi zăre zăre ori cinsprece,
 căi toate aută mai trece;
 căi carne de berbece,
 căi Trige cum se frige,
 căi bo pune pe cîrlige,
 căi bo'nvirte pe belonge,
 căi zăre la apă rece,
 căi de vin nu le trece,
 căi verde clocotici,
 căi lăca de voinici,
 căi fagul este cinci;
 căi la fagul din carara
 căi voinic de lungoare;
 căi zăre zăre, ori se face,
 căi gură nu mai tace.

S'apoi haiducii peste Jii
 să cătăm doi, trei copii
 încălțați cu inimă,
 iar în cap cu palarii
 și cu brie narangii,
 e'asa se poartă la Jii.
 Cît mi-i Jiuța de mare
 numai două drumuri are,
 unu'n deal și unu'n vale,
 nu mai vezi voinic de zăre,
 tot l-o luat la catane,
 mei cu puști, nici cu pistoale,
 nuna cu palmele goale.
 Olio! hătu-i măsă,
 pe la voi n'o dat frunza,
 da pe la noi peste Olt,
 dat-o frunza peste tot,
 ș'o rămas vr'o trei fagăi,
 ș'acel să peie de vil.

Cântec de la Vadile Babalan, din Tâtaruș, jud. Suceava. El l-a învățat pe cînd
 era copil de la Gr. Cășuneanu, mort în 1894, în vîrstă de 109. ani).

A. VASILIU.

Căi Franzulita foi ca nalba,
 căi de la Tîrnava
 căi căsău la Asanogu
 căi în Rotoroaga,
 căi săi bate calul giaba,
 căi săi dă maica pe Rada.
 căi săi te mai trudești,
 căi giaba-n ostinești.
 căi săi împace n'are pace
 căi săi poteca'neosece,
 căi săi drumuri sint mai rele,
 căi săi tot potecele,

limpeză cum e podul palmei,
 hătute ca prispa casei.
 Mai băete, băetele,
 uită-ți gîndurile teie,
 că și calu ai speriat
 cu afită colindat.
 Fie, zău, e'o pomini
 ast calu, cit o trăi,
 și pe tîni nu te-o uita
 plăa ochi o'nehidea.
 Tu ai fost o piaza rea,
 tu ai fost al lui dușman

că l-ai tot gonit d'un an,
zi de vară pînă'n zori,
noaptea pînă la cîntători,
mai aproape să-l omori.
Dar a dus-o el așa
cu puterea ce avea.
Frunză verde trei lalele,
băcețele, băetele,
vită gîndurile tele
și ori care focșurele.
Eu îți spun adevărat,
Rădita s-a măritat,
de tine s-a dezbărat.
S'alta verde foi ca nalba,
ce-ți mai trepezi calul geaba,
e'aseară s-a făcut treaba,
e'un voinicel mai de treabă,
mai detreabă, mai cu minte,
mai voinicel de cît tine.

Atunci voinicul n'aristat
călușelul și-a'nehingat

și spre casă a plecat,
îndărăt de un venise,
la mîsa care-l făcuse
și la Rada-l trimisese.
Și cînd din loc el smieși,
cătră casa Răditi
se uită, și-asa grăi:
—Radă, scumpă garofiță,
cînd îți eram eu drăguț,
la tine mă ploconiam
ca pe Vadă te țineam;
dar ceu ce-ți veni ție
de mă lăsai în urgie;
de mine te dezbărași.
ca pe un nebun mă uitași.
Ajungă-te-ar dorul meu,
pătire-ai ce-am pătit eu.
Să știți că te-oi blăstăma,
și pe tine te-o ajungea,
pînă gura mi-o'nelesta.
Numai atunci oiu tăcea.

(Din com. Adămești, Jud. Teleorman)

MIH. ADĂMEȘTEANU

BIBLIOGRAFIE.

Dimitrie Dan. *Comuna Straja și locuitorii ei.* Cernăuți, 1894.
[Asupra acestui studiu important, în care se descrie viața unui mînos
de-romîni din Bucovina, vom reveni].

Artur Gorovei. *Cîmăturile Românilor.* Un volum nou
de XIII și 409 pagini.— Edițiunea Academiei Române,
București, 1898.

Dr. Cenek Zibrť. *Literatura kulturne-historická a etno-
grafica, 1897—1898.*—I.— Praga, 1898.— Extras
revista „Čestý Lid“, an. VII.